

NORRKÖPING
ANGE AVSÄNDARE HÄR

YTTRANDE

1(5)

2023-08-16

Vårt diarienummer
BMN 2023/0103 229

Handläggare, titel, telefon
Anders Barkstedt, byggnispektör
011-15 13 32

Boverket
remiss@boverket.se

Yttrande – Remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om krav på tomter m.m.

Ert dnr 3295/2022

Sammanfattning

Byggnads- och miljöskyddsnämnden avstyrker Boverkets förslag till föreskrifter om krav på tomter m.m. då byggnads- och miljöskyddsnämnden befärrar att förslaget i sin nuvarande lydelse tvärt emot Boverkets syfte skulle medföra minskad förutsägbarhet och ökad osäkerhet för byggherrarna angående vad som krävs för att uppfylla föreskrifterna då landets byggnadsnämnder sannolikt skulle tolka de nya föreskrifterna olika i ännu större utsträckning än vad fallet är idag.

Allmänna synpunkter

Byggnads- och miljöskyddsnämnden är positiv till att Boverket gör en översyn av regelverket för att skapa ett förenklat och konsekvent byggregelverk. Byggnads- och miljöskyddsnämnden tycker att det är bra att föreskrifter som redan regleras i annan lagstiftning/andra myndighetsföreskrifter inte finns med i förslaget till nya föreskrifter så att samma sak inte regleras i flera lagar/myndighetsföreskrifter. Byggnads- och miljöskyddsnämnden är särskild positiv till att de allmänna råden tas bort och att föreskrifter som i nu gällande byggregler tillkommit för att minimera risken för de mest osannolika olycksfallen inte tas med i de nya föreskrifterna. Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser emellertid att det är viktigt att ett regelverk är tydligt och enkelt att tillämpa i praktiken. Nämndens bedömning är att Boverkets förslag till föreskrifter inte blir enkla att tillämpa i praktiken och att tolkningsutrymmet blir större med föreslagen föreskrift.

Boverkets har formulerat förslaget till föreskrifter utifrån den lägre preciseringsnivån (A) enligt den nya regelmodellen med bl.a. motiveringen att nuvarande föreskrifter hindrar innovativa lösningar. Byggnads- och miljöskyddsnämndens har svårt att se att nuvarande föreskrifter skulle hindra innovation och teknisk utveckling i någon större utsträckning då det är ett fåtal föreskrifter i nuvarande byggregler som detaljreglerar exakt hur byggherren ska utföra något för att föreskriften ska vara uppfylld. Byggnads- och miljöskyddsnämnden menar därför att en högre preciseringsnivå enligt den nya regelmodellen inte heller skulle hindra

byggherren från att använda nya innovativa lösningar eller tekniker för att uppfylla föreskrifterna. Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser därför att förslaget till nya föreskrifter i vart fall bör omarbetas enligt en högre preciseringsnivå enligt den nya regelmodellen.

Införandet av nya föreskrifter innebär sannolikt merarbete vid ändring av eventuella interna stöddokument, rutiner och mallar som har tagits fram av byggnadsnämnden. Byggnadsnämnden kan få ett behov av att justera taxan för att täcka upp för längre och komplexare handläggning.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser att det viktigaste i ett nytt regelverk är att de allmänna råden tas bort och att de istället ersätts med bindande föreskrifter så att regelverket blir tydligt för alla parter, detta då oklarhet vad gäller rådets rättsliga status förefaller vara ett av de största problemen med nuvarande föreskrifter enligt många byggherrar.

Normgivningsmakten och Boverkets nya regelmodell

Det framgår av regeringsformens första kapitel att all offentlig makt utgår från folket. Av regeringsformens åttonde kapitel framgår det vidare att föreskrifter meddelas av riksdagen genom lag och av regeringen genom förordning. Föreskrifter kan också efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen meddelas av andra myndigheter än regeringen och av kommuner. Ett bemyndigande att meddela föreskrifter ska alltid ges i lag eller förordning.

Enligt plan- och byggförordningen är Boverket bemyndigade att meddela föreskrifter. Boverkets förslag till nya föreskrifter är dock i stora delar opreciserade med syftet att näringsidkare i byggbranschen själva genom t.ex. handböcker och branschstandarder ska precisera vad plan- och bygglagens krav på hur tomter ska ha de egenskaper som är väsentliga i fråga om skydd mot olyckor och tillgänglighet för rörelsehindrade och personer med nedsatt kognitiv förmåga samt vad plan- och byggförordningens precisering av lagen att tomter ska vara projekterade och utförda på ett sådant sätt att det inte medför en oacceptabel risk för användarna som flöjd av:

- fallolyckor
- olyckor vid användande av fasta lekredskap och dess underlag
- fasta bassänger avsedda för bad och dess utlopp
- dammar och fasta brunnar eller andra fasta öppna behållare där vätska förvaras
- öppningar i avfallsanordningar
- framkomlighet för utryckningsfordon på tomter

Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser att Boverkets förslag till nya föreskrifter med mindre detaljerade myndighetsföreskrifter inte är lämplig då privata aktörer i byggbranschen i stor utsträckning, genom att t.ex. författa handböcker, i princip själva kan bestämma vad som krävs för att de

övergripande bestämmelserna i lag och förordning ska vara uppfyllda. En regelmodell med oprecisa myndighetsföreskrifter kan uppfattas som att normgivningsmakten i stora delar överläts till privata aktörer i byggbranschen.

Boverkets förslag till föreskrifter

Ansvar och mindre avvikelser

Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser att det är bra att det tydliggörs ytterligare att det är byggherren som har ansvaret för att en åtgärd uppfyller alla krav i föreskrifterna.

Enligt Boverkets förslag till nya föreskrifter ska det även i fortsättningen finnas möjlighet att göra mindre avvikelser från föreskrifterna (Det framgår redan av plan- och bygglagen att avsteg från kraven får göras under vissa förutsättningar). I förslaget tydliggörs byggnadsnämndens möjligheter att godta avvikelser genom att:

Mindre avvikelser får göras från föreskrifterna i 6–14 §§ och 5 kap. i denna författning i enskilda fall om

1. det finns särskilda skäl,
2. anläggningen ändå kan antas bli tekniskt tillfredsställande, och
3. det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt.

Byggherren ska själv i projekteringen avgöra om en mindre avvikelse kan tillämpas. Byggnadsnämnden ska inte längre medge avsteg i startbeskedet eller slutbeskedet. Byggnads- och miljöskyddsnämnden menar att det blir tydligare vilka avsteg/avvikelser som gjorts från byggreglerna om byggnadsnämnden beslutar om avsteg/avvikelser. Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser att ett regelverk som bygger på att byggherren själv ska bedöma om det är en mindre avvikelse i sin projektering och att sedan ska byggnadsnämnden neka startbesked om nämnden gör en annan bedömning även riskerar att fördröja och fördyra byggprojekt. Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser därför att det är lämpligare att det som i nuvarande föreskrifter är byggnadsnämnden som i ett beslut avgör om något är en mindre avvikelse/avsteg om byggnadsnämnden ändå slutligen ska avgöra om något är en mindre avvikelse.

Specifika bestämmelser

Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser att det är bra att det presenteras förslag till specifika bestämmelser om följande delar:

- dimensionerande mått t.ex. för mindre utomhusrullstol
- gångvägar,
- angöringsplatser, och
- parkeringsplatser.

Men även att förslaget trycker på att funktionen är viktigare än precisa mått, det vill säga att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga självständigt ska kunna förflytta sig med betoning på självständigheten.

I den föreslagna författningen införs ett uttryckligt krav på ledstång, om det behövs för att skydda mot fall, som gäller inte bara för trappor och ramper utan för alla gångvägar på en tomt. Vilket antas vara en enkel åtgärd med resultatet att minska antalet dyra fallolyckor per år.

Ett tydliggörande görs också i förslaget om nya föreskrifter kring barnsäkerheten på tomter om säkerheten kring skyddsanordningar. Anordningarna ska utformas så att barn inte kan öppna, lyfta eller ta sig förbi dem vilket borde medföra att samma utformning också skyddar vuxna individer från att aningslöst öppna, lyfta eller ta sig förbi dem.

Konsekvenser för byggnadsnämnden

Byggnads- och miljöskyddsnämnden menar att det är svårt att se den fulla konsekvensen av förslaget till nya föreskrifter då detaljregleringen av föreskrifternas innebörd till stor del överläts till aktörerna i byggbranschen.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden tycker att det är bra att det ställs krav på fackmässighet då kommunerna får ett tydligare mandat att ställa krav på handlingars kvalitet.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden befärrar tvärt emot vad Boverket bedömer att de nya föreskrifterna kommer innebära mer arbete och längre handläggningstid för byggnadsnämnderna även på längre sikt. Byggnadsnämnderna kommer troligen få svårare att avgöra om byggherrens projektering uppfyller bygglagstiftningens krav då byggherren kan hänvisa till projekteringsunderlag/handböcker med oklar status som rättskälla.

Det nya förslaget torde också innebära att byggnadsnämnden måste ha tillgång till fler handböcker än vad byggnadsnämnden behöver ha tillgång till idag vilket medför en ökad kostnad för byggnadsnämnden. Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser att Boverket bör ge vägledning vilka handböcker, branschstandarder och standarder osv. som är ok att projektera efter för att underlätta byggnadsnämndernas arbete.

Förslaget innebär även ändrade arbetssätt och ökat behov av utbildning. Förslaget innebär troligen även ökat behov av teknisk kompetens inom byggnadsnämnden.

Konsekvenser för byggherren

Förslaget medför större ansvar och mer arbete/kostnader för byggherren i projekteringen, då byggherren/byggbranschen ska ta fram en mängd standarder och handböcker och sedan ska byggherren även göra en mängd riskanalyser för att bedöma vad som krävs i varje enskilt ärende för att

boverkets nya föreskrifter ska vara uppfyllda. Förslaget medför sannolikt att byggherren får vänta längre på att byggnadsnämnden skriver startbesked och slutbesked än idag då byggnadsnämndens handläggningstider sannolikt kommer öka, särskilt den närmaste tiden efter föreskrifternas införande.

I de fall byggherren är en privatperson som saknar djupare kunskap inom området eller branschen kommer denne även att drabbas av extra kostnader för att anlita konsulter för att hitta lösningar. Vi ser redan nu att det i många fall finns svårigheter att tillämpa specificerade bestämmelser och krav i föreskrifter.

Längre handläggningstid för byggnadsnämnden medför också att de får betala högre avgift för byggnadsnämndens handläggning/beslut.

Ekonomiska konsekvenser

Ökande kostnader för utbildning av handläggare och anskaffning av handböcker och standarder.

Byggnads- och miljöskydds-nämnden

Tomas Tekmen
ordförande

Sofia Magnusson
nämndsekreterare